

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Приватний заклад "Інститут "Харківська школа архітектури"
Освітня програма	46572 Архітектура та урбанізм
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	191 Архітектура та містобудування

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

10.06.2021 р.

Справа № 1308(ПГ2)/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 19 "Архітектура та будівництво" у складі:

Товбич Валерій Васильович – головуєчий,

Бродко Оксана Антонівна,

Бурак Костянтин Омелянович,

Волкова Вікторія Євгенівна,

Гамеляк Ігор Павлович,

Дорошенко Юрій Олександрович,

Плутін Андрій Аркадійович,

Ремізова Олена Ігорівна,

Семко Олександр Володимирович,

Третяк Корнелій Романович,

Турченко Василь Олександрович,

за участі запрошених осіб:

Нарижна Олександра Сергіївна – гарант ОП,

Кайдановська Олена Олександрівна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Приватний заклад "Інститут "Харківська школа архітектури"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	46572
Назва ОП	Архітектура та урбанізм
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	191 Архітектура та містобудування
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 11, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

У тексті СО (самооцінка) сказано, що «Освітня програма увібрала у себе світовий досвід архітектурного навчання та є унікальною для України». Щодо унікальності, навіть екстравагантності, заперечень не виникає. А от щодо використання світового досвіду виникають запитання, оскільки у змісті ОПП досить слабо проявляється досвід вітчизняних і зарубіжних вищих архітектурних шкіл. Визначальною особливістю ОПП є «Освоєння основних знань з архітектури та проектування за допомогою постійної практики та розробки власних проектів у Студії, в умовах, наближених до реальної роботи архітекторів». ХША ставить перед собою досить амбітні цілі і завдання, які узгоджуються з місією і стратегією ЗВО, проте протиставляють себе класичній архітектурній освіті України: «Існуючі державні ЗВО навчають майбутніх архітекторів принципам роботи, які більше не існують; випускають професіоналів, яким складно буде поставитися до зазначеної нової і динамічної ситуації». Відзначене викликає певне нерозуміння і тривогу. Разом з тим ознайомлення зі змістом освіти ХША можна зробити висновок про недостатність фундаментальної підготовки з наданням пріоритетності прикладним аспектам діяльності архітектора. А в Хартії ЮНЕСКО/MSA з архітектурної освіти 2017 року щодо сказаного говориться, що «Основною метою освіти є перетворення архітектора на «фахівця широкого профілю» (цитата з документу). У відповіді на Висновок ГЕР, наданої ХША, немає чіткої відповіді і не показано реакцію ЗВО щодо наведеного вище зауваження.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Погоджуємося з висновками ЕГ

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

У тексті СО декларується, що «ОП було розроблено на основі найкращого світового досвіду архітектурної освіти», що неповною мірою підтверджуються результатами аналізу матеріалів акредитації. Зокрема, зміст освіти та організація освітнього процесу багато в чому дисонує з сучасною архітектурною освітою в Україні і світі, зокрема, Європі, та з традиційною архітектурною освітою в СРСР (наприклад, за методикою Б.Г.Бархіна). Доцільність, корисність, якість і ефективність впроваджених інновацій не доведена і потребує підтвердження на основі педагогічного експерименту. Тому недостатнім виглядає твердження, що архітектурна освіта в ХША спирається на «стандарті освіти RIBA та NAAB, що дозволяє ОП відповідати не тільки прийнятним в Україні стандартам, а ще і стандартам, визнаним в світовій професійній спільності». При цьому поза увагою розробників ОПП залишилася Хартія ЮНЕСКО/MSA з архітектурної освіти 2017 року, яка «була створена з ініціативи ЮНЕСКО та МСА для міжнародного застосування до архітектурної освіти і потребує гарантії захисту, розвитку та невідкладного впровадження» (цитата з документу). «Цілями цієї Хартії є те, що вона використовуватиметься, в першу чергу, для створення глобальної мережі архітектурної освіти, в рамках якої всі індивідуальні досягнення можуть бути поширені для всіх і що це посилить розуміння того, що

архітектурна освіта є одним з найбільш значних екологічних та професійних викликів сучасного світу» (цитата з документу). Разом з тим ОПП має багато позитивних рис, зокрема, у плані застосування «сучасних підходів до архітектурного навчання, які передбачають роботу над практичними проектами, максимально наближеними до життя» і у складі команди та «студійний формат навчання».

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Слід погодитися з тим, що «в ОП враховано вимоги прийнятого стандарту» вищої освіти, проте, шляхом простого копіювання відповідних фрагментів тексту зі стандарту 191 до ОПП. При цьому інтегральна компетентність дещо спотворена, а серед спеціальних (фахові, предметні) компетентностей СК9 помилково поєднала в собі дві компетентності стандарту. Додані до стандартних СК та ПРН нові, авторські, не є унікальними щодо цієї ОПП, а деякі з них виходять за межі бакалаврського освітнього ступеня. Викликають подив і додаткові запитання деякі з формулювань ПРН, наприклад, «Осмишлювати, ставити під сумнів і конструктивно розробляти бріфи; мати як ініціативу, так і досвід для створення нових бріфів у відповідь на постійно змінювані умови». Важко збагнути, що хотіли сказати розробники ОПП таким текстом: «Програма фокусується на освоєнні знань з архітектурного проектування за допомогою досліджень, концептуалізації ідей перетворення середовища у тривимірний простір та втілення їх у проектну документацію. Програма надає випускникам як спеціалізовані знання у сфері архітектури, технологій будівництва та містобудування, так і інструменти критичного мислення по відношенню до майбутнього професії та власних проектів. Програма надає прикладні знання, а також "hard" і "soft" навички, які потрібні фахівцям для архітектурного проектування у глобальному контексті. Також програма забезпечує знання конструкцій, технологій та тектоніки замість виробництва форм». Не можна погодитися з твердженням ОПП, що «освітні компоненти вибудовані в цілісну логічну структуру», оскільки в ОПП відсутня структурно-логічна схема, а логіка послідовності викладання навчальних дисциплін незрозуміла та суперечить усталеній практиці вищої архітектурної освіти. Принагідно додамо, що в ОПП відсутні й матриці розподілу компетентностей і результатів навчання за освітніми компонентами, що ускладнює аналіз освітнього процесу. У Звіті ЕГ (с. 5) сказано: «У результаті спілкування, зазначаємо, що команда ХША має спільну позицію критичного відношення до традиційного змісту і методів підготовки бакалаврів архітектури у ЗВО України, тому ОП більшою мірою заперечує цей досвід, формуючи власне бачення освітньої стратегії у межах загальноприйнятих форм навчання у вищій школі». Дивує і тривожить відсутність адекватної реакції ЕГ на таку протестну позицію НПП ХША, яка «заперечує досвід» архітектурної освіти, не показавши результати власної праці. При наявності низки зауважень і недоліків в ОПП на організації освітнього процесу. У Звіті ЕГ (с. 5) зазначається, що у оновленій ОПП «Враховано вимоги прийнятого у 2020 Стандарту спеціальності, зокрема, ... збільшено обсяг кредитів дипломного проекту з 12 до 16, введено ОК Об'ємно-просторове мислення (протокол №2 24.08.2020 засідання Вченої ради)». Останнє не торкнулося студентів з курсу (вказана дисципліна викладається у 3 семестрі), який є базовим для акредитації. Тому це є суттєвим недоліком, який залишається.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОПП становить 240 кредитів, обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти 191 відводиться 120 кредитів (50%), на дисципліні за вибором здобувачів вищої освіти відводиться 60 кредитів (25%). Викликає певне несприйняття термін навчання 3 роки 5 місяців, що є меншим за усталений (3 роки 9 місяців), хоча й він вважається недостатнім. Результативність такої підготовки бакалавра архітектури та містобудування можна оцінити лише після закінчення навчання студентів першого набору.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

В ОПП сказано, що «ОП поділена на 4 смислові та структурні блоки, дисципліни яких взаємодіють між собою кожного семестру» без пояснення вказаної «взаємодії». За наведеним в ОПП посиланням на структурно-логічну схему програми (<https://drive.google.com/file/d/1vozbFAe-JNfQ7WBl-cDOm1yUsUcfyVow/view?usp=sharing>) такої не знайдено (зображення, що наводиться, не можна вважати структурно-логічною схемою). У відповіді ХША на Висновок ГЕР вказується інша адреса розміщення структурно-логічної схеми <https://kharkiv.school/bachelor/>, де вона

також не знайдена. У надісланому ХША документі «Структурно-логічна схема освітньої програми "Архітектура та урбанізм" наведену там схему не можна вважати структурно-логічною, оскільки в ній відсутні логічні зв'язки між дисциплінами. І це зрозуміло, адже якщо їх показати, проявиться алогічність подання змісту освіти у визначених ЗВО дисциплінах. Тому зробити висновок про логічність викладання ОК не можна. Структура ОПП не узгоджується з усталеною практикою вищої архітектурної освіти, зокрема, з класичною методикою Б.Г.Бархіна, і тому є незрозумілою. Не можна також констатувати, що ОК ОПП становлять логічну взаємозв'язану систему, оскільки порушується логіка формування певних знань. Сказане проявляється у силабусах навчальних дисциплін. Наприклад, силабус навчальної дисципліни «Архітектурне проектування – 2. Дім», що викладається у 2 семестрі, для виконання передбачених завдань потребує знань, умінь і навичок, які ще не сформовані у студентів протягом навчання у 1 семестрі. Зміст ОК подається силабусами, які мають переважно загальноінформаційний характер і не дають змогу отримати повне уявлення про зміст дисципліни та про організацію навчального процесу. Хоча у Положенні про організацію освітнього процесу в приватному закладі «Інститут «Харківська школа архітектури» сказано, що «науково-методичне забезпечення освітнього процесу охоплює навчально-методичні комплекси усіх обов'язкових і вибіркових навчальних дисциплін, які охоплюють типові (або авторські) та робочі програми навчальних дисциплін, плани лекційних, семінарських і практичних занять, інструктивно-методичні матеріали» тощо. Указані компоненти на сайті ЗВО не знайдені, що разом із сказаним вище є певним недоліком ОПП.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Аналіз змісту ОПП свідчить про недостатність фундаментальної підготовки, що зумовлюється відсутністю навчальних дисциплін «Вища математика», «Нарисна геометрія», «Композиція», «Історія мистецтв», «Типологія будівель та споруд» та інші. Хоча ХША декларує подання змісту освіти цих дисциплін в інших дисциплінах. Частково це так, але дуже обмежено і несистемно. Адже навчати студентів, наприклад, нарисній геометрії у 3 семестрі є дуже запізним. У відповіді на Висновок ГЕР ХША зазначає таке: «Запевняємо, що ХША ніколи не заперечувала її необхідність (фундаментальної підготовки), вона закладена в дисциплінах, назви яких не співпадають з класичними. Так, необхідні елементи вищої математики вивчаються на дисциплінах "Цифрові технології", "Архітектурні конструкції"». Зазначаємо: навчальна дисципліна «Цифрові технології» у Навчальному плані відсутня, а вивчення вищої математики зазвичай здійснюється у 1–2 семестрах; у силабусі навчальної дисципліни «Архітектурні конструкції», яка вивчається у 2–3 семестрах будь-яка інформація про вивчення вищої математики відсутня. Відповідно до сказаного вище є певні сумніви щодо забезпечення реалізації вказаними в ОПП дисциплінами РНЗ. Застосовувати теорії та методи фізико-математичних, природничих, технічних та гуманітарних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування. Такі сумніви можна поширити й на інші РН. Певні запитання виникають до викладання навчальної дисципліни «Дипломний проект» (7 семестр). Згідно з Навчальним планом виділяється 16 кредитів (в ОПП 12), 160 контактних (аудиторних) годин (чим там займаються студенти?) та підсумковим контролем є екзамен. Разом з тим у Силабусі навчальної дисципліни атестація здійснюється відкрито у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи і відсутні пояснення щодо аудиторних занять.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Декларативно в СО вказується на «можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії через індивідуальні навчальні плани». Проте, ОПП і Навчальний план не дають змоги отримати повне уявлення про механізм вибору студентом навчальних дисциплін і яких саме навчальних дисциплін. До того ж, такий вибір надається студентам лише у 5, 6 та 7 семестрах. Силабуси (як і РНП) дисциплін за вибором на сайті ЗВО не знайдені. У СО сказано, що «вибіркові дисципліни викладаються незалежно від кількості студентів, які її обрали», що викликає певну недовіру. Адже за таких обставин може виникнути ситуація, коли кількість дисциплін за вибором, що викладаються одночасно, дорівнюватиме кількості студентів у групі (на курсі).

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ОПП передбачається практична підготовка обсягом 12 кредитів. Разом з тим незрозуміло, як здійснюється практична підготовка за вибором. Оскільки у Навчальному плані виділено 2 блоки по 12 кредитів кожний без пояснення, в яких семестрах це здійснюється, у яких обсягах, як реалізується вибір, з яких видів практики, чому саме 2 блоки тощо?

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Погоджуємося з висновками ЕГ

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Погоджуємося з висновками ЕГ

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Навчальний план не показує структуру розподілу навантаження за семестрами та сумарного навантаження за семестрами і курсами. Складається враження, що це робиться навмисно, аби не показати приховані вади. Підтвердженням сказаного є підрахунок обсягу навантаження в кредитах за семестрами, здійснене нами за даними, наведеними у Навчальному плані: 27–33–28–28–28,5–37,5–34 (загалом, 216 кредитів) відповідно у 1–2–3–4–5–6–7

семестрах. У наведених числах не враховано Практичну підготовку за вибором (24 кредити), оскільки у Навчальному плані не вказано її семестровий розподіл. Наведена вище аналітична інформація свідчить про певні недоліки у плануванні освітнього процесу. Ознайомлення з наданими Силабусами навчальних дисциплін показує завищений в них обсяг змісту освіти, чим зумовлюється певне перевантаження студентів і має місце сумнів щодо досяжності запланованих результатів навчання. Слід також звернути увагу на текст у СО (с. 7): «Щотижневий розклад є динамічним, дозволяє швидко реагувати на запити студентів щодо корегувань та виділення необхідного часу для підготовки». Його важко коментувати, адже така ситуація певним чином дезорганізує освітній процес і не властива формальній вищій освіті. Слід зазначити, що поділяємо стурбованість ЕГ щодо відсутності в ОПП освітніх компонентів, які забезпечують базові знання бакалавра архітектури з історії та теорії архітектури та мистецтва, що є методологічною основою професійної діяльності архітектора. У Звіті ЕГ сказано, що «У зв'язку з терміном навчання за ОП 3 роки 5 місяців обсяг навчального навантаження у 2, 4, 6, 7 семестрах становить, відповідно, 39, 37, 39, 34 кредити ЄКТС, проте наявність у 2,4,6 семестрах практик обсягом по 9 кредитів дозволяє зменшити аудиторне навантаження під час семестру на тиждень до 17-19 год». Дивує спокійна констатація ЕГ факту перевищення 60 кредитів на рік та замалу кількість щотижневих аудиторних (контактних) занять, що не властиво для ОС «Бакалавр», де студенти ще не готові достатньою мірою до самостійної навчальної діяльності. Слід звернути увагу, що вказані вище виявлені ЕГ недоліки разом з тими, що наведені у рубриці «Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2» не завадили ЕГ поставити оцінку «В».

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Погоджуємося з висновками ЕГ

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Погоджуємося з висновками ЕГ

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Вступ на ОПП згідно з СО відбувається на основі двох сертифікатів ЗНО та творчого конкурсу. Причому, другим предметом ЗНО є математика. Творчий конкурс складається з Портфоліо та Співбесіди. Натомість у провідних ЗВО творчий конкурс складається з Рисунок та Композиції – як графічних завдань у власному виконанні. Цим підтверджується здатність абітурієнта до зображальної та композиційної діяльності, що має визначальне значення в архітектурній діяльності. Разом з тим певним позитивом ОПП є навчання на Нульовому курсі підготовчого відділення ЗВО, де відбувається знайомство з професією та пропедевтичне навчання.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Погоджуємося з висновками ЕГ

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Погоджуємося з висновками ЕГ

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Погоджуємося з висновками ЕГ

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Погоджуємося з висновками ЕГ

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Погоджуємося з висновками ЕГ

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Погоджуємося з висновками ЕГ

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Погоджуємося з висновками ЕГ

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Згідно з СО (с. 11) «відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в приватному закладі «Інститут «Харківська школа архітектури», процедура проведення контрольних заходів визначається робочими програмами навчальних дисциплін та силабусами». При цьому Робочі програми навчальних дисциплін на сайті ЗВО відсутні. Зазначене вважаємо суттєвим недоліком організації освітнього процесу та неприпустимим під час здійснення процедури акредитації. У силабусах опис процедури оцінювання відсутній. За додатково наданими ЗВО навчальними програмами деяких дисциплін важко зрозуміти критерії, процедуру оцінювання рівня навчальних досягнень студентів та складові оцінки. Повне уявлення щодо повноти виконання означеного підкритерію можна зробити тільки за наявності усього комплексу робочих програм навчальних дисциплін.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Підсумкова атестація згідно ОПП і НП має здійснюватися у 7 семестрі у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та складання екзамену. При цьому вимоги до кваліфікаційної роботи (проєкту) чітко визначені, а от щодо екзамену відсутня будь-яка інформація. Разом з тим у Навчальному плані присутня навчальна дисципліна «Дипломний проєкт», де апріорі мають проводитися групові заняття, на які передбачається 160 контактних годин. Разом з тим у відповідній «Програмі навчальної дисципліни «Дипломний проєкт» сказано, що «Підготовка кваліфікаційної роботи проходить у форматі самостійної роботи студента та консультацій з керівником дипломного проєкту, а також долучених експертів та інших необхідних спеціалістів, згідно обраної теми». Консультації це не заняття. У всіх ЗВО, де готують архітекторів-бакалаврів на консультації студентів керівниками відводиться по 19 годин кожному керівнику дипломного проєкту. А заняття проводяться, тим більше, якщо у Плані передбачено екзамен. Вважаємо виявлену ваду суттєвим недоопрацюванням ЗВО. Згідно зі звітом ЕГ на час проведення акредитаційної експертизи фінальна атестація ще не відбулася (перший випуск за ОП 3,5 роки планується у лютому 2022 року). У процесі експертизи було з'ясовано, що у 2020–2021 н.р. мов би заплановано випуск бакалаврів, які навчаються на ОПП за скороченим терміном (як друга вища освіта). Однак процедури виконання дипломного проєкту і підсумкової атестації ніде не задокументовані (зокрема, у СО) і не були представлені на розгляд ЕГ. На сайті ЗВО вони також

відсутні. Тобто, перша кваліфікаційна атестація має відбутися у лютому 2022 року, що свідчить про наявність достатнього часу для доопрацювання ОПП та акредитаційних матеріалів.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Порядок повторного проходження контрольних заходів, які діють у ЗВО (с. 11 СО), не узгоджуються з загальноприйнятими у вищій освіті. Погоджуємося із зауваження ЕГ, наведеними у Звіті (с. 14): «Є окремі зауваження до опису системи оцінювання навчальних результатів, викладеної у деяких силабусах дисциплін, зокрема, некоректно вказувати оцінку за відвідування занять. Рекомендовано переглянути чіткість елементів оцінювання у силабусах: уточнити числові параметри та вимоги, зазначити порядок оцінювання в умовах дистанційного навчання».

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Погоджуємося з висновками ЕГ

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Кваліфікація НПП, задіяних до реалізації освітньої програми, є недостатньою і не забезпечує повною мірою досягнення визначених ОПП цілей та програмних результатів навчання. Зокрема, наявні кваліфікаційні ознаки Гаранта ОПП Наріжної Олександрі Сергіївни не відповідають чинним вимогам, чим зумовлюється потреба у заміні гаранта. Незгода із сказаним у Відповіді ХША на Висновки ГЕР щонайменше дивує. Згідно з СО за основним місцем роботи на кафедрі працює 6 викладачів, у т.ч. 1 доктор архітектури (С.Смоленська, викладає 2 навчальних дисципліни, одну спільно з Н.Мисак), 1 канд. архітектури (Н.Мисак, викладає 1 навчальну дисципліну спільно зі С.Смоленською) 1 канд.соц.наук (Д.Заєць, 1 навчальна дисципліна). Ключовий викладач Дроздов Олег Анатолійович, який викладає помітну частку дисциплін, є знаним професіоналом архітектурної справи, проте не має необхідних для педагогічної діяльності кваліфікаційних ознак і стаж його науково-педагогічної роботи становить лише 1 рік. Більшість НПП працює за сумісництвом, не на постійній основі, що ускладнює проведення освітнього процесу і не забезпечує його сталість і наступність. Основна увага щодо підвищення кваліфікації НПП приділяється архітектурній справі, а підвищення педагогічної кваліфікації знаходиться поза увагою. Друге є першопричиною багатьох недоліків ОПП і організації освітнього процесу в ЗВО. Наданий (після зауважень) ЗВО Графік підвищення кваліфікації не знімає висловлене зауваження, оскільки є пропозиційним і не містить підтверджуючих проходження підвищення кваліфікації документів. Окрім того, у цьому Графіку є повтори текстових фрагментів і більшість заходів проводиться безпосередньо в ХША її співробітниками, що є неприйнятним і більше схоже на самоосвіту. Підвищення кваліфікації НПП здійснюється у відповідних закладах з наданням нормативно визначених документів. Разом з тим професійна кваліфікація (досвід професійної діяльності у архітектурній сфері) викладацького складу ОПП є досить високою і не піддається сумніву. Основні претензії стосуються педагогічної кваліфікації, стажу роботи і підвищення кваліфікації. Вважаємо за доречне нагадати ЗВО про існування Ліцензійних умов здійснення освітньої діяльності, які залишаються обов'язковими до виконання і під час акредитації.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Певним недоліком є факт, зафіксований в СО (с. 13): «Викладачі добираються кожного року в залежності від задач ОПП». Це породжує плинність кадрів і створює певний хаос в організації освітнього процесу, не забезпечуючи його сталість і наступність. Погоджуємося з висновками ЕГ (с. 16): «слабкою стороною ОПП є те, що окремі НПП мають недостатній педагогічний досвід та науково-педагогічні здобутки, хоча мають високу професійну кваліфікацію в архітектурній сфері. Недоліком є недостатньо чітка організація наукової роботи кафедри та планування підвищення педагогічної кваліфікації НПП, що наразі не систематизовано». Про недостатній рівень педагогічної компетентності НПП ЗВО свідчать і тексти Силабусів та окремо наданих деяких Робочих програм навчальних дисциплін. У разі потреби, аби не збільшувати цей текст, можемо подати фрагменти з таких документів ХША.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Погоджуємося з висновками ЕГ

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Погоджуємося з висновками ЕГ

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Погоджуємося з висновками ЕГ. Налагодити систему стажування та обміну викладачів з іншими ЗВО.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Погоджуємося з висновками ЕГ

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Освітнє середовище та матеріальні ресурси є достатніми для реалізації ОПІ і за багатьма показниками переважають аналогічні державних ЗВО. Рекомендуємо переглянути наповнення наявних приміщень технічними засобами відповідно з ДБН В.2.2-3:2018 «Заклади освіти». Зазначене стосується, зокрема, комп'ютерного класу площею 42,2 кв.м, де, розташовано 16 комп'ютерів та інші засоби. Щодо інших аспектів погоджуємося з висновками ЕГ.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Погоджуємося з висновками ЕГ

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Погоджуємося з висновками ЕГ

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Погоджуємося з висновками ЕГ

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Погоджуємося з висновками ЕГ

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Погоджуємося з висновками ЕГ

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Внутрішнє забезпечення якості ОПП достатньою мірою забезпечене нормативними документами ЗВО належної якості. Необхідно лише реалізувати їх повною мірою у освітньому процесі. Зокрема, щодо повноцінного забезпечення освітнього процесу нормативними, дидактичними і методичними матеріалами. Реалізація зазначеного усуне більшість з виявлених вад.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Погоджуємося з висновками ЕГ

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Погоджуємося з висновками ЕГ

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Погоджуємося з висновками ЕГ

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Погоджуємося з висновками ЕГ

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Погоджуємося з висновками ЕГ

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Погоджуємося з висновками ЕГ

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Погоджуємося з висновками ЕГ

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Погоджуємося з висновками ЕГ

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Сайт ЗВО має сучасний дизайн та розлогий контент. Проте, він більшою мірою виглядає як рекламноінформаційний, а не сайт ЗВО, який має здійснювати інформаційне забезпечення усіх аспектів формальної освітньої діяльності ЗВО, де випускникам видається диплом державного зразка. Рекомендуємо сайт ЗВО наповнити контентом відповідно до функціонального призначення закладу і з урахуванням наведених вище зауважень, недоліків і пропозицій.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

З самого початку ознайомлення з матеріалами акредитації виникає несприйняття ототожнення в ОПП урбанізму з містобудуванням, адже термін «урбанізм» не є змістовим аналогом (синонімом) «містобудування». Радимо розробникам ОПП з'ясувати сутність поняття «урбанізм» і користуватися правильною лексикою, що є вкрай важливим для освіти. Окрім того, в ОПП передбачається «працевлаштування випускників у сферах урбанізму, містобудування, архітектури та будівництва», що викликає певний подив.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Вважаємо, що недоліки, виявлені в ОПП, у НП та у дидактичному забезпеченні і в організації освітнього процесу, є суттєвими і мають системний характер. Тому ОПП повинна бути кардинально доопрацьована у відповідності з чинними вимогами та з урахуванням досвіду вищої архітектурної освіти. А беручи до уваги той факт, що перший випуск бакалаврів у ХША має відбутися через рік, то заклад має необхідний ресурс часу на усунення недоліків і зауважень та реалізації побажань. У СО досить багато декларацій, які не підтверджуються відповідними фактами. Радимо керівництву ХША звернутися за допомогою до провідних НПП архітектурного спрямування (а таких у Харкові достатньо) щодо доопрацювання усіх нормативних, організаційних, дидактичних і методичних документів. Самим їм це зробити у стислі терміни буде дуже важко.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

У тексті висновку. Нові визначення в програмі навчання фактично унеможливають систему академічної мобільності. Не дають студентам можливість змінити навчальний заклад.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

У тексті висновку. Звернути увагу на виконання пп.4.4 та 4.5. Для повторної акредитації ГЕР просить враховувати зауваження до всіх критеріїв, а не тільки де оцінка Е.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

У тексті висновку

Критерій 6. Людські ресурси

У тексті висновку. Запросити на роботу співробітника компетентного щодо справ акредитації і архітектурної освіти.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

У тексті висновку.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

У тексті висновку

Критерій 9. Прозорість та публічність

У тексті висновку. Оприлюднити (на сайті ХША та в рамках конкурсу-огяду дипломних проектів) результати бакалаврського дипломного проекту.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>340.PDF</i>	lrUcoPH+zv1r9tEjoTDouBIQJIpH2KDQ4xJFqt4eir c= =
Додаток	<i>Відомості про групу забезпечення.docx.pdf</i>	ALTjTyb2k1n/84l+Paet624n/scVmzjNxABktbjtGqc= =
Додаток	<i>Зведена інформація про викладачів.pdf</i>	ik/lwHslcFu9x5hdtwWPWgdeH7oVfEkb5h7WDbVaG kI= =
Додаток	<i>НП.pdf</i>	ulIWS3PsrYgwhdIjQMCSYRaERLjJHT/5KJ7fZYzB Es= =
Додаток	<i>ОП з додатками.pdf</i>	SlfLCAaoRYlXvJfGBdSjCSAVyzSpvMPE4EQHHQ6JI Eo= =

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ТОВБИЧ ВАЛЕРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ